

Pentru Patrie! Pentru Onoare! Pentru Tricolor!

ASTEA MOLDOVEI

PUBlicație
EDITATĂ
DE MINISTERUL
APĂRĂRII
AL REPUBLICII
MOLDOVA

Nr. 2 (720)
2025

PAS CU PAS - CARIERA MILITARĂ

**Piramida carierei militare
pentru soldați și sergenți
sau până unde poate crește
un soldat în Armata Națională?**

Citiți pag.16

CUPRINS

4 INTEROPERABILITATE ȘI SECURITATE PRIN INTERMEDIUL PARTENERIATULUI CREDIBIL

Interviu realizat cu Teodora Popescu, coordonatoarea DCBI pentru Republica Moldova cu ocazia finalizării mandatului său în țara noastră.

8 CUM ȘI DE CE ESTE ESENȚIALĂ SECURITATEA CIBERNETICĂ PENTRU APĂRARE?

Într-o eră în care tehnologia digitală devine tot mai omniprezentă în viața de zi cu zi, ne putem întreba adesea: suntem cu adevărat în siguranță accesând diverse platforme online?

10 DESPRE DEZINFORMARE, ÎN TERMENI SIMPLI

Interviu realizat cu dr. în științe politice Rodica Panța, reprezentantă a Platformei pentru Inițiative de Securitate și Apărare.

14 PERICOL ANIHILAT DE GENIȘII MILITARI LA RĂSCĂIEȚII NOI

15 ARMATA NAȚIONALĂ, DOTATĂ CU HMMWV-URI DE ULTIMĂ GENERAȚIE

16 PAS CU PAS - CARIERA MILITARĂ Piramida carierei militare pentru soldați și sergenți sau până unde poate avansa un soldat în Armata Națională?

18 FURTUNA - UN TÂNĂR CALM ȘI ECHILIBRAT, CU ASPIRAȚII MARI

A renunțat la viața cotidiană din Franța, unde își găsisese anterior un loc de muncă bine plătit și s-a întors acasă pentru a îmbrățișa disciplina și rigorile armatei. Vorbim despre soldatul clasa III Daniel Furtuna.

19 DRUMURILE DIFICILE DUC CĂTRE CELE MAI FRUMOASE DESTINAȚII

20 PRESTANȚĂ DE PACIFICATOR ÎN REALITATEA SUDANULUI DE SUD

Jurnal de misiune al căpitanului Natalia Darii

22 DRUMUL SPRE EPOLEȚI CĂLIT ÎN POLIGOANELE GRECIEI

24 TESTUL SIGURANȚEI MUNIȚIILOR

Armata Națională dispune de un laborator unic pentru țara noastră

25 ARHIVA ARMATEI - ISTORIE MARCATĂ PRIN ACTE OFICIALE

26 NOU, MODERN ȘI PATRIOTIC!

Orchestra Prezidențială a Republicii Moldova și-a completat repertoriul cu un nou marș militar.

Editorial

Cu noi ARMATA ESTE MAI APROAPE de societate!

Anul 2025 este diferit de precedentul, din multe puncte de vedere. Deși schimbările vin în cursul lor firesc, 2025 a început cu multe provocări și incertitudini la nivel global. Pentru Republica Moldova, ca stat ce se află în vecinătatea unui război de agresiune, prioritate rămân în continuare eforturile de consolidare a capacităților naționale de apărare și combaterea știrilor false care polarizează societatea noastră.

De aceea, ne-am propus să abordăm în ediția curentă a revistei „Oastea Moldovei” o serie de subiecte de interes național, care vizează și instituția de apărare, așa cum este pericolul dezinformărilor în contextul actual de securitate regională și măsurile de protecție împotriva acestui fenomen nociv.

La fel, o să vă explicăm ce înseamnă, de fapt, Inițiativa NATO de Consolidare a Capacităților de Apărare (DCBI), cum ajută aceasta la modernizarea Armatei Naționale, dar și de ce este esențială securitatea cibernetică pentru apărare.

Rămâneți aproape!

Maior Inga RADVAN

Se discută frecvent despre Inițiativa de Consolidare a Capacităților de Apărare (DCBI), dar puțini cunosc cu adevărat ce presupune aceasta. Pentru a oferi o perspectivă mai clară, am invitat-o pe Teodora Popescu, coordonatoarea DCBI pentru Republica Moldova, la un interviu, cu ocazia finalizării mandatului său în țara noastră.

INTEROPERABILITATE ȘI SECURITATE PRIN INTERMEDIUL PĂRTENERIATULUI CREDIBIL

- *Ce înseamnă Inițiativa NATO de Consolidare a Capacităților de Apărare (DCBI), în termeni simpli ?*

- Dacă îmi permiteți, voi începe cu câteva elemente de context : NATO cooperează cu peste 40 de state și organizații internaționale, așa numiții parteneri ai NATO. Cooperarea dintre Alianța Nord-Atlantică și Moldova a început în urmă cu peste 30 de ani. Această colaborare cuprinde două paliere importante: **dialog politic și consultări** pe de o parte și **cooperare practică**, pe de alta, și se bazează pe câteva principii esențiale: împărtășirea unor valori comune, respect reciproc și beneficii pentru ambele părți.

Provocările actuale din mediul de securitate internațional sunt extrem de complexe, se manifestă la nivel global și sunt interconectate. De aceea, cooperând cu partenerii noștri, suntem mai puternici împreună, contribuind astfel la menținerea păcii și a unui mediu de securitate stabil. Am vorbit mai devreme despre beneficii pentru ambele părți și am să exemplific.

Partenerii NATO au o contribuție importantă la dezvoltarea unor politici la nivel aliat, în procesul de consolidare al interoperabilității, dar și în prevenirea, și gestionarea crizelor. Moldova participă de peste 10 de ani la misiunea NATO de menținere a păcii din Kosovo. Iată, deci, un exemplu relevant.

Alianța, la rândul ei, oferă sprijin acelor parteneri interesați să își modernizeze sau să își transforme sectorul de securitate și apărare, să își consolideze reziliența/rezistența și să fie capabili, ca **prin forțe proprii**, să răspundă eficient la o gama largă de șocuri sau crize: fie că ne referim la dezastre naturale, atacuri hibride, dezinformare și manipulare, atacuri cibernetice sau crize în domeniul energiei.

Inițiativa NATO de Consolidare a Capacităților de Apărare (Defence Capacity Building Initiative-DCBI) promovează, în primul rând, **dezvoltarea și consolidarea instituțiilor din sectorul de securitate și apărare**, în al doilea rând, **dezvoltarea și modernizarea forțelor locale**, și în al treilea rând, **îmbunătățirea capabilităților din domeniul apărării**.

Menționez că în cadrul DCBI, partenerii sunt cei care optează pentru dezvoltarea cooperării cu NATO, ei stabilesc **ritmul, intensitatea, și domeniile de cooperare, ținând cont de expertiza pe care Alianța a acumulat-o de-a lungul timpului**.

Inițiativa NATO de Consolidare a Capacităților de Apărare este un program de cooperare practică al NATO care **este oferit doar la cerere și este adaptat necesităților Partenerului respectiv**.

Până în acest moment, 7 state partenere - Bosnia și Herțegovina, Georgia, Moldova, Iordania, Iraq, Tunisia, Mauritania și Organizația Națiunilor Unite, beneficiază de sprijinul oferit prin intermediul DCBI.

7 state partenere beneficiază de sprijinul oferit prin intermediul **DCBI**:

- **BOSNIA-HERȚEGOVINA**
- **GEORGIA**
- **MOLDOVA**
- **IORDANIA**
- **IRAQ**
- **TUNISIA**
- **MAURITANIA**
- **ORGANIZAȚIA NAȚIUNILOR UNITE**

Republica Moldova a devenit parte a DCBI în anul

2015

”

Inițiativa NATO de Consolidare a Capacităților de Apărare (Defence Capacity Building Initiative-DCBI) promovează, în primul rând, **dezvoltarea și consolidarea instituțiilor din sectorul de securitate și apărare**, în al doilea rând, **dezvoltarea și modernizarea forțelor locale**, și în al treilea rând, **îmbunătățirea capabilităților din domeniul apărării**.

NATO cooperează cu peste 40 de state și organizații internaționale, așa numiții parteneri ai NATO.

- În ce context s-a aprobat această Inițiativă pentru Republica Moldova?

DCBI a fost lansată cu ocazia summitului NATO din Țara Galilor, în anul 2014 și este un program de cooperare practică extrem de complex, care excede, care este superior prin intensitate și calitate programelor existente, oferite în mod normal de Alianță statelor partenere.

DCBI acoperă o multitudine de inițiative: gestionarea crizelor, planificarea urgențelor civile, standardizarea instruirii, combaterea terorismului, gestionarea resurselor umane, comunicarea strategică sau securitatea cibernetică.

Moldova a devenit parte a acestei Inițiative în anul 2015, ca urmare a unei solicitări oficiale formulate de aceasta.

- Ce tip de asistență oferă DCBI ?

- Asistența practică oferită prin DCBI cuprinde trei piloni importanți: consiliere și mentorat; educație, instruire și exerciții; o serie de proiecte care completează ceilalți doi piloni, prin care sunt livrate servicii, echipamente sau elemente de infrastructură.

Astfel, **la nivel strategic**, NATO oferă consiliere în procesul de reformă a sectorului de apărare și securitate, și de dezvoltare a instituțiilor aferente, inclusiv pe palierul dezvoltării arhitecturii sistemului național de securitate, al politicilor și planificării în domeniul apărării, dar și al procedurilor conexe.

La **nivel operativ**, Alianța oferă module de educație și instruire, precum și exerciții concentrate pe dezvoltarea forțelor locale și a capacităților de apărare.

- Cum a evoluat sprijinul NATO în contextul DCBI ?

- Așa cum am menționat anterior, Moldova beneficiază de asistență oferită prin intermediul DCBI din 2015. Practic, anul acesta marcăm 10 ani de colaborare constantă și fructuoasă.

24 februarie 2022 reprezintă un punct de inflexiune al ordinii internaționale bazate pe reguli, marcând începutul războiului nejustificat și ilegal declanșat de Rusia împotriva Ucrainei.

Declarațiile belicoase ale Rusiei împotriva unor state suverane și independente, precum și acțiunile sale destabilizatoare au determinat șefii de state și de guverne ale țărilor membre NATO să adopte, la Summitul NATO de la Madrid, din iunie 2022, un set de măsuri adiționale de sprijin pentru Moldova, pentru a o ajuta să reziste în fața influenței maligne a Rusiei și pentru a-și crește capacitatea de rezistență și răspuns la diversele provocări din mediul internațional. Una dintre aceste măsuri a fost oferirea unui **pachet extins de consolidare a capacităților de apărare**.

Acest nou pachet de măsuri cuprinde 18 inițiative și oferă asistență pe cei trei piloni la care am făcut referire, nu doar Ministerului Apărării, ci și altor instituții din Moldova: Ministerului Afacerilor Interne, Ministerului Energiei, Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării, Agenției de Securitate Cibernetică și Centrului pentru Comunicare Strategică și Combaterea Dezinformării.

- În contextul dezinformărilor care apar, precum că Alianța Nord-Atlantică ar înarma Republica Moldova, ați putea să clarificați și să ne spuneți ce include, de fapt, acest sprijin?

Mă bucur că mi-ați adresat această întrebare, deoarece am văzut foarte des în spațiul public referirea la faptul că Alianța înarmează Moldova.

Acesta este un narativ fals, un mesaj pe care Rusia îl folosește în mod constant ca pe o sperietoare, pentru a dezinforma, pentru a crea în Moldova un climat de stres și neîncredere, și pentru a deforma realitatea în mod deliberat.

Alianța nu oferă Moldovei arme letale.

DCBI a fost lansată cu ocazia summitului NATO din Țara Galilor, în anul 2014 și este un program de cooperare practică extrem de complex, care excede, care este superior prin intensitate și calitate programelor existente, oferite în mod normal de Alianță statelor partenere.

” Alianța nu oferă Moldovei arme letale. Sprijinul NATO s-a concretizat de-a lungul timpului prin oferirea de echipamente medicale, echipamente destinate mobilității, comenzii, controlului și comunicațiilor.

Sprijinul NATO s-a concretizat de-a lungul timpului prin oferirea de echipamente medicale, echipamente destinate mobilității, comenzii, controlului și comunicațiilor.

- Cum funcționează Alianța pentru alocarea resurselor?

- Alianța are la dispoziție două modalități de finanțare a proiectelor pe care le implementează în Moldova, apelând fie la **resursele din fondurile comune** (o sumă fixă), din bugetul civil al Alianței, care este aprobat anual, fie utilizând **fonduri fiduciare** (Trust Funds) care sunt colectate pentru proiecte specifice și la care aliații sau unii parteneri contribuie în mod voluntar.

- Pentru că sunteți la final de mandat, cum apreciați cei doi ani de activitate în Republica Moldova ?

- Activitatea mea în calitate de coordonator al NATO pentru dezvoltarea capacităților de apărare în Moldova a început în decembrie 2022.

A fost o experiență cu foarte multe satisfacții, cu numeroase împliniri pe plan profesional și care mi-a adus prietenii, care sunt convinsă că vor trece testul timpului.

Am admirat profesionalismul, dedicația și umorul tuturor colegilor cu care am interacționat.

Moldova este un partener de încredere care contribuie în mod concret la menținerea stabilității în regiune.

- Vă mulțumesc pentru interviu!

Maior Inga RADVAN

CUM ȘI DE CE ESTE ESENȚIALĂ SECURITATEA CIBERNETICĂ PENTRU APĂRARE?

Într-o eră în care tehnologia digitală devine tot mai omniprezentă în viața de zi cu zi, ne putem întreba adesea: suntem cu adevărat în siguranță accedând diverse platforme online? Realitatea denotă tendințe clare că NU, întrucât pe lângă multitudinea de oportunități pe care le oferă digitalizarea, societatea este expusă, în același timp, la amenințări cibernetice.

În ultima perioadă, s-a înregistrat o creștere semnificativă a acestora la nivel global, iar domeniul militar nu este o excepție în acest sens. Apărarea cibernetică devine, astfel, un element cheie în asigurarea și consolidarea rezilienței naționale. „Apărarea cibernetică reprezintă ansamblul de măsuri, tehnici și strategii utilizate pentru protejarea sistemului de comunicații și informatică al Armatei Naționale, a rețelelor și a datelor împotriva atacurilor cibernetice. În context militar, aceasta implică și apărarea infrastructurilor critice, a comunicațiilor și a resurselor sensibile”, susține șeful Centrului reacții la incidente cibernetice (CRIC) al Armatei Naționale, locotenent-colonel Andrei Șestacov.

În Armata Națională a sporit atenția asupra apărării cibernetice odată cu digitalizarea în masă și cu intensificarea amenințărilor cibernetice globale. Un moment cheie a fost integrarea securității cibernetice în Strategia Națională de Apărare, accentuată prin ordine și inițiative legislative recente. „Structura militară își întărește constant capacitățile de securitate cibernetică, prin sporirea capacităților instituționale, rezilienței sistemelor informatice și de comunicații proprii și eficientizarea capacității de detecție, investigare rapidă și răspuns la atacurile cibernetice”, subliniază sursa citată.

Identificarea și monitorizarea amenințărilor cibernetice la adresa Armatei Naționale implică algoritmi avansați, capabili să analizeze și să detecteze comportamente suspecte, în timp de reacție rapid. „Aceste sisteme de detecție a intruziunilor (IDS/IPS) permit monitorizarea traficului de rețea și analiza evenimentelor în timp real. De asemenea, colaborăm cu parteneri naționali și internaționali, pentru a primi alerte despre posibile amenințări și pentru schimb de informații”, ne comunică ofițerul.

Întrebat dacă este amenințarea cibernetică o parte componentă a războiului hibrid, specialistul a precizat: „Riscurile

la adresa securității statului implică inclusiv cele cu caracter hibrid, utilizate pentru a destabiliza infrastructuri critice, răspândi dezinformare și compromite rețelele adversarului. Cele mai recente atacuri asupra infrastructurii guvernamentale au demonstrat cum aceste tactici pot perturba activitățile publice și submina încrederea cetățenilor în instituțiile statului”.

Pentru a asigura atât un mediu de comunicare securizat, cât și protecția informațiilor clasificate, Armata Națională pune un accent deosebit pe promovarea culturii de securitate cibernetică a personalului, colaborarea cu instituțiile civile specializate și cooperarea cu partenerii externi. „Prin instruire periodică, exerciții simulate de răspuns la incidente cibernetice și implementarea politicilor stricte privind utilizarea tehnologiei, intenționăm să familiarizăm angajații structurii cu riscurile ce le implică aceste atacuri. Colaborăm activ cu structuri civile precum CERT-GOV-MD, STISC, Agenția pentru securitatea cibernetică și alte instituții relevante pentru a împărtăși informații, coordona răspunsuri la incidente și organiza exerciții comune. Această cooperare este esențială pentru a proteja infrastructurile critice. Totodată, colaborăm și cu partenerii externi, prin diferite proiecte”, afirmă șeful CRIC.

În concluzie, este imperativ să conștientizăm că apărarea cibernetică nu este doar responsabilitatea autorităților sau a instituțiilor de stat, ci o provocare care ne vizează direct pe toți. Pentru a forma un front comun în vederea contracțării acestui fenomen, fiecare dintre noi trebuie să devină conștient de propriile acțiuni și să adopte măsuri proactive de protecție în spațiul online. Este esențial să fim vigilenți în fața acestor pericole, întrucât asigurăm, astfel, nu doar apărarea națională, dar contribuim și la edificarea unui mediu cibernetic mai sigur pentru generațiile viitoare.

Locotenent major Ludmila SOLOMON

” Apărarea cibernetică reprezintă ansamblul de măsuri, tehnici și strategii utilizate pentru protejarea sistemului de comunicații și informatică al Armatei Naționale, a rețelelor și a datelor împotriva atacurilor cibernetice. În context militar, aceasta implică și apărarea infrastructurilor critice, a comunicațiilor și a resurselor sensibile”.

Despre DEZINFORMARE, în TERMENI SIMPLI

În ultimii ani, se atestă o creștere masivă a dezinformărilor la nivel mondial, dar și național. Ținta știrilor false devin în special instituțiile statului, inclusiv Ministerul Apărării. De ce este dezinformarea societății periculoasă în contextul actual de securitate regională și cum să ne protejăm de acest fenomen nociv ne spune dr. în științe politice Rodica Panța, reprezentantă a Platformei pentru Inițiative de Securitate și Apărare.

– Doamna Panța, Vă rog să ne explicați, în termeni simpli, ce este dezinformarea și de ce este important să ne preocupe acest subiect?

– Dacă ne referim exact la termen, rădăcina cuvântului „dezinformare” este „informare”. Și dacă, în trecut, cea mai mare bogăție erau considerate petrolul, resursele naturale, aurul, acum informația este, de fapt, cea mai prețioasă resursă. Cel care o deține, știe să o utilizeze în propriul beneficiu, știe să manipuleze cu ea, iar aceasta îi conferă un beneficiu foarte mare. Și atunci asistăm la un proces de dezinformare care este o problemă globală, ci nu un fenomen caracteristic exclusiv pentru Republica Moldova sau pentru spațiul ex-sovietic. În conformitate cu raportul de anul trecut, dezinformarea este cel mai mare risc la adresa securității internaționale. Referitor la utilizarea termenului ”dezinformare”, eu aici probabil o să mă deosebesc de o bună parte a cercetătorilor, cred că se exagerează prea mult cu utilizarea sa. Mai simplu ar fi să zicem „informații false” sau „informații care nu sunt în totalitate adevărate”. Pentru că adeseori, în sondaje, când oamenii sunt întrebați dacă este dezinformarea o amenințare la adresa securității, ei răspund „da” ori „nu”, fără să înțeleagă, de fapt, ce înseamnă acest cuvânt. Or noi vorbim, cum ziceam, de o informație care este utilizată pentru ca cel care o inițiază să-și atingă obiectivele.

Fenomenul dezinformării trebuie să ne preocupe cu siguranță, pentru că în Republica Moldova, acesta polarizează societatea - rezultatele referendumului (nr. Referendumul privind aderarea Republicii Moldova la Uniunea Europeană (UE) din 2024) au arătat foarte clar acest lucru. Noi nu vorbim de o divizare de 30-70%, ci de 50-50%. Știrile

false, în primul rând, ne afectează și debusolează societatea, scade încrederea în autorități, în capacitatea, de exemplu, a Ministerului Apărării de a ne apăra sau în reformele care se fac. Se opune rezistență oricărei tentative a autorităților de a moderniza sistemul de apărare, pentru că apar niște narațiuni false care zic că nu este nevoie de așa ceva, pentru că noi suntem neutri, iar neutralitatea ne protejează.

Și iată acum, având un conflict la frontieră, când dronele ne încalcă spațiul aerian, oamenii încep să se întrebe dacă vom putea să ne apărăm. Dezinformarea ce face? Ea spune foarte clar că nu putem să ne apărăm și că fiecare este pe cont propriu.

Noi avem jumătate de populație care consideră că trebuie să ne integrăm în Uniunea Europeană, iar altă jumătate crede că trebuie să fim într-o anumită formă de colaborare cu Federația Rusă, care o să ne aducă beneficii. Avem minoritate rusă, care la fel privește știri, de obicei, doar în limba rusă. Avem UTA Găgăuzia care, pe alocuri, este o realitate diferită de Republica Moldova, un spațiu informațional în care știrile despre ce se întâmplă pe tot teritoriul Republicii Moldova pătrund foarte greu. Deci, spațiul informațional

... Asistăm la un proces de dezinformare care este o problemă globală, ci nu un fenomen caracteristic exclusiv pentru Republica Moldova sau pentru spațiul ex-sovietic. **În conformitate cu raportul de anul trecut, dezinformarea este cel mai mare risc la adresa securității internaționale.**

este inundat de aceste știri false, iar oamenii, pur și simplu, nu știu dacă este adevărat sau fals. Sunt mai multe aspecte vizavi de această dezinformare și de ce ea funcționează în Republica Moldova. Una dintre ele ține de categoria de vârstă plus 40, care a crescut și s-a educat în Uniunea Sovietică, care trebuia să accepte tot ce se spune la televizor, la radio, fără să pună la îndoială. Pentru generația respectivă, ce se zice la televizor este adevărat și corect. Generația plus 40 nu a învățat să selecteze informația, nu are gândirea critică despre care noi vorbim foarte mult și încercăm să o educăm la tânăra generație. Și atunci tot ceea ce se spune la televizor, apare pe TikTok, Telegram sau alte surse, ei o iau ca atare, ca adevăr absolut. Un exemplu elocvent este dezinformarea de la începutul războiului din țara vecină, precum că trupele NATO au intrat în Republica Moldova și unde erau folosite imagini de la niște operațiuni militare, care erau mult mai vechi. Acestea au fost plasate în spațiu online cu titlul care suna cam așa: „Trupele NATO intră în Republica Moldova, iar țara noastră oferă teritoriul său ca să se implice în războiul din Ucraina”. Oamenii nu verifică, dar nici nu au adesea cum verifica această informație.

– În opinia dumneavoastră, ce factori au contribuit la intensificarea acestui fenomen, care în ultima perioadă de timp încearcă să compromită imaginea instituției de apărare?

– Dezinformarea, cum ziceam, este un fenomen vechi. Dacă luăm istoric, ne ducem la Imperiu Roman. Să știți că încă împăratul Augustus a folosit această metodă: divide et impera (latină: „dezbină și stăpânește”). Deci, este un principiu pe care imperiile l-au folosit întotdeauna. Și Federația Rusă continuă să-l folosească. Dezinformarea împarte și împărțind această societate în două, este mult mai ușor de manipulat oamenii.

De ce s-a intensificat? S-a intensificat datorită noilor tehnologii informaționale. Dacă mergem spre începutul secolului XX și facem referire, de exemplu, la Hitler, propaganda în timpul Germaniei naziste sau în timpul Uniunii Sovietice cum se făcea? Principiul propagandei este repetiția - aceeași informație, de mai multe ori. Și cum era amplificată informația atunci? Cu ajutorul radioului. Apoi a apărut televiziunea. Se amplifică, dar nu era de așa amploare cum este astăzi. Apoi a apărut internetul și rețelele de socializare. Și, din păcate, procesul a fost amplificat la maxim. Oamenii

Propaganda și dezinformarea în spațiu online funcționează exact ca și cum ai apăsa niște butoane emoționale. Care sunt emoțiile cel mai des folosite? Este frica. Oamenii se tem... Și iată frica, să știți, este cel mai des exploatată în dezinformare.

deseori distribuie aceste informații false pentru că cumva simt ei că ar fi adevărate, îi ating emoțional. Propaganda și dezinformarea în spațiu online funcționează exact ca și cum ai apăsa niște butoane emoționale. Care sunt emoțiile cel mai des folosite? Este frica. Oamenii se tem. De ce se tem oamenii? În primul rând, de moarte - în cazul unui război, în cazul unei pandemii, gen COVID, se tem că nu o să aibă ce mânca. Se merge pe cotidian, pe ceea ce îi deranjează pe oameni și vor, cumva, să se protejeze de aceasta. Și iată frica, să știți, este cel mai des exploatată în dezinformare. Știrile false au fost foarte active în perioada februarie - martie 2022 și ele și-au atins scopul, conform sondajelor. Inițial, cumva, populația era mai deschisă spre refugiați, apoi au început să apară narațiuni false gen Republica Moldova se mobilizează și se pregătește de război. Și aici o să laud Ministerul Apărării. Chiar și astăzi am verificat să văd mesajul video al domnului ministru (nr. ministrul apărării Anatolie Nosatii) din martie 2022, când s-a adresat populației și a zis că noi nu ne mobilizăm, Republica Moldova nu se pregătește de război.

Dar, în primul rând, a fost afectat anume domeniul militar. Au apărut narațiuni gen că dacă este Ucraina în război, atunci și Republica Moldova urmează să intre în război, se mobilizează, tinerii vor fi recrutați în armată și vor participa la lupte. Plus, tema neutralității - au apărut tot felul de declarații că neutralitatea ne apără, nu trebuie să avem armată sau că trebuie să avem armată, dar nu trebuie să investim foarte mult în ea, pentru că noi suntem neutri și vrem bine la toți.

Atunci când s-a început războiul ruso-ucrainean, au apărut voci care spuneau că ar trebui să există o modalitate de a reforma armata, de a crește capacitățile de apărare ale țării noastre, dar imediat aceste tentative au fost supuse dezinformării. Pentru ce să ne înarmăm dacă suntem neutri?

Plus, reformarea sistemului de securitate al Republicii Moldova este legată de parteneri. Partenerii principali în modernizarea Armatei Naționale sunt NATO și Uniunea Europeană. Și atunci NATO devine iarăși o sperietoare care este prezent în toate narațiunile false legate de război. Tendința noastră de aderare la UE a fost legată de NATO. Sursele vizate intenționat nu făceau o delimitare între aceste două organizații care au, în esență, obiective diferite. Se argumenta că aderare la Uniunea Europeană înseamnă că intrăm și în NATO. Și făcând conexiune cu evenimentele din țara vecină, se promova ideea că vom avea aceeași soartă ca Ucraina, care a vrut să devină membră NATO. Deci, este un cerc vicios în care este destul de dificil de contracarat aceste informații false și de explicat oamenilor, mai ales că NATO în perioada sovietică era percepută ca organizația unei alte tabere, numită imperialistă. Percepția s-a păstrat până în prezent referitor la NATO și orice document nou semnat cu această organizație este cumva perceput de o parte a populației ca ceva foarte rău la adresa securității și siguranței statului.

Exact același lucru este cu Uniunea Europeană. Noi știm că anul trecut, s-a semnat Parteneriatul de securitate și apărare dintre Republica Moldova și Uniunea Europeană, în care ultima ne acordă asistență. Dar folosind cifre, putem contracara această dezinformare, pentru că datorită ajutorului UE și NATO avem dezvoltare. Dar este o muncă enormă, pentru că atunci când ne referim la percepții existente în societate lucrurile se schimbă foarte greu, mentalitatea în general se schimbă foarte greu, iar istoria noastră recentă legată de Uniunea Sovietică este prea aproape ca să depășim aceste stereotipuri.

- Ce impact au aceste dezinformări asupra imaginii și credibilității instituției de apărare în rândul cetățenilor?

- Știu că armata se bucura de încredere, cred că era pe locul trei, iar pe locul întâi întotdeauna este biserica. Des-

pre Armata Națională s-a vorbit, dacă o iau din percepția populației, ca despre o armată care nu dispune de suficiente resurse materiale, nu este dotată corespunzător. Au mai fost și niște scandaluri legate de un soldat din Armata Națională, cu 2 ani în urmă, că i se încalcă drepturile sau ceva de genul. Foarte bine atunci ministerul a explicat oamenilor ce s-a întâmplat și eu cred că este important când apar situații de crize legate de armată sau de Ministerul Apărării, populația să fie informată corect, pentru a bloca din start narațiunile false. Asta a fost până la război, iar odată cu începerea acestuia, s-a zis că dacă vă înrolați în Armata Națională, o să mergeți la război. Știu că anul trecut, în 2024, Ministerul Apărării s-a confruntat cu o problemă legată de niște anunțuri plasate în stradă care îndemna tinerii să se angajeze ca militari prin contract pentru ca, ulterior, să meargă la război în Ucraina. Iată, se apasă foarte mult pe partea legată de război, dar per ansamblu, părerea mea personală este că imaginea Armatei Naționale, în ultimii 2 ani, chiar s-a schimbat foarte mult și eu cred că aici un rol mare l-a avut și social media. Sunteți foarte activi pe Facebook, sunt organizate și diverse activități, inclusiv cu copiii, dar și anul trecut în parcul „Alunelul” a fost un eveniment în care cumva imaginea instituției a fost prezentată dintr-o altă perspectivă. Și eu cred că ministerul ar trebui să continue acest gen de activități, pentru că oamenii vor percepe altfel imaginea armatei și nu doar să o asocieze cu războiul și cu manevre militare.

- În societate, se discută adesea despre comunicarea strategică, însă puțini cunosc de fapt ce înseamnă acest termen. Cum o definiți și ce presupune aceasta?

- Comunicarea strategică este o comunicare care are un scop bine definit și un grad foarte mare de flexibilitate și adaptabilitate. Prin asta, comunicarea strategică este unică în felul ei. Ea are patru componente esențiale care colaborează foarte bine între ele. Este important comunicarea strategică să se bazeze pe adevăr. În caz contrar, este exact aceeași propagandă. Comunicarea strategică și propagandă au foarte mult în comun - ambele au la bază o informație și au dorința de a influența, doar că prima prin adevăr, iar a doua prin fals. Datorită gradului mare de flexibilitate și adaptabilitate, comunicarea strategică, inclusiv în domeniul securității și apărării, aduce foarte multe beneficii. Varianta ideală este când ea e proactivă. Atunci când sunt elaborate niște narațiuni, mesaje care sunt distribuite, coordonate la nivel de instituție, sincronizate și transmise de mai multe surse, acestea ajung la publicul țintă, la populație. Din păcate, la moment, în Republica Moldova asistăm la o comunicare strategică incipientă, dar care este reactivă - adică mai întâi apar narațiunile false, după care se începe contracararea acestora. Pentru ca să fie eficient,

Fiecare dintre noi navigăm pe Facebook și dăm un like, iar aceasta este o modalitate cantitativă de a vedea un anumit număr de emoții. Inteligența artificială selectează toate aceste cifre, inclusiv postările care au cele mai multe comentarii, subiectul discutat și imediat sunt fabricate aceste narațiuni false, care sunt plasate în mediul online. După care boții le amplifică.

procesul de contracarare trebuie să fie foarte rapid, în caz contrar, eficiența scade vădit. În spațiu online, noi putem folosi și soft-urile inteligenței artificiale pentru a contracara dezinformarea. Anul trecut, a fost organizat Forumul de securitate la Chișinău și cineva dintre experții în domeniu inteligenței artificiale ne-a explicat care este mecanismul de folosire a ei – mai întâi sunt selectate canalele pe care urmează să fie distribuită informația falsă și abia ulterior este plasată narațiunea falsă. Cum este plasată și selectată? Iarăși, mă întorc la emoții - știrile false, dezinformarea este 70-80% psihologie. Fiecare dintre noi navigăm pe Facebook și dăm un like, iar aceasta este o modalitate cantitativă de a vedea un anumit număr de emoții. Inteligența artificială selectează toate aceste cifre, inclusiv postările care au cele mai multe comentarii, subiectul discutat și imediat sunt fabricate aceste narațiuni false, care sunt plasate în mediul online. După care boții le amplifică. Din păcate și oamenii participă la procesul de amplificare, pentru că atunci când văd o știre care îi emoționează foarte tare, o distribuie.

Ca să revin la comunicarea strategică, la nivel național s-a creat Centrul pentru Comunicare Strategică și Combateră a Dezinformării, la Ministerul Apărării există Direcția comunicare strategică, la fel la Serviciul Vamal și totodată, Guvernul are o rețea de comunicatori cu care se discută. Pentru ca să funcționeze, trebuie să fie o coordonare la nivel național și neapărat elaborate mesaje strategice naționale care să fie promovate în societate într-o manieră proactivă. Deci, nu trebuie doar să reacționăm, dar și să le explicăm oamenilor din timp. Anul acesta va fi un an fierbinte din punct de vedere electoral. Și anul trecut a fost la fel - la nivel mondial, 60 de state ale lumii au avut alegeri, inclusiv Republica Moldova. Vin alegerile parlamentare în toamnă și cel mai probabil vor apărea extrem de multe narațiuni false, de aceea ar trebui să se lucreze și pe partea de informare a populației, ca să nu se admită dezinformări.

- Ce recomandări aveți pentru contracararea dezinformării în sectorul de apărare?

- Cum ziceam, apreciez enorm comunicarea de la apărare, mai ales în ultimii 2 ani aceasta s-a intensificat pe rețele de socializare și cred că ministerul ar trebui să continue în

această direcție. Foarte bună ideea de podcasturi și explicația în termeni simpli, ca oamenii să înțeleagă și o distribuție cât mai largă pe toate rețelele posibile. Dacă ne uităm la social media, în conformitate cu sondajele, acum pe locul întâi este Facebook care își păstrează, de obicei, categoria de vârstă plus 40. Tinerii stau mai des pe Instagram, unde trebuie plasate filmulețe foarte atractive, pentru că mai degrabă oamenii preferă emisiuni de divertisment, decât ceva legat de politic sau de securitate, care în general pare un termen foarte complicat.

Cum ziceam, eu aș pune accent pe partea proactivă și pe mesaje foarte clare care să fie distribuite în societate, pe toate rețelele și astfel să faceți acest domeniu atractiv pentru tineri. Știu că anul trecut, la Colegiul militar a fost o înmatriculare foarte bună. Acesta este, din punctul meu de vedere, un indicator tare bun, pentru că dacă vin tinerii la Colegiul militar, înseamnă că imaginea s-a schimbat și că mergeți în direcția corectă.

Contracararea este mai dificilă și presupune multe resurse financiare și umane, ceea ce sigur acum este destul de dificil, dar nu imposibil. Consider că pentru a contracara narațiunile false, trebuie de lucrat în echipă. Cu siguranță, instituțiile statului ar trebui să colaboreze și cu societate civilă, și cu mediul academic.

Și cât de idealist nu ar suna, noi avem nevoie în societate de educație media și educație ce ține de cultura de securitate, zic asta fiind în sistemul de învățământ de peste 20 de ani. Din păcate, ambele dau rezultate într-un timp mai îndelungat. Dezinformarea este aici și acum, iar noi trebuie să reacționăm prompt, dar nu trebuie să uităm de generațiile care vin, care cresc și care trebuie să fie capabile să deosebească o știre falsă de o știre adevărată. Să nu ne pomenim că avem situația în care noua generație crescută în Republica Moldova, care nu cunoaște realitatea Uniunii Sovietice, să promoveze acele narațiuni false care sunt legate de nostalgia după acea „epocă de aur”.

- Vă mulțumim pentru că ați dat curs invitației noastre și vă mai așteptăm la noi în studiu.

Locotenent major Ludmila SOLOMON

PERICOL ANIHILAT DE GENIȘTII MILITARI LA RĂSCĂIEȚII NOI

Chiar în prima lună a anului 2025, o echipă de geniști din cadrul Batalionului Geniu „Codru” a fost alertată să intervină în localitatea Răscăieții Noi, raionul Ștefan Vodă, după ce un cetățean a descoperit mai multe obiecte explozive, în timpul unor lucrări agricole.

La fața locului, specialiștii au identificat nouă obiecte neexplodate, printre care se numără o bombă de aruncător de calibru 50 mm, două proiectile de artilerie, patru focoașe și două grenade. Toate acestea datau din perioada celui de-al Doilea Război Mondial.

Potrivit declarațiilor maiorului Gheorghe Rotari, superiorul echipei de deminare, intervenția a fost efectuată cu promptitudine, iar „comoară” a fost neutralizată în condiții de maximă securitate, într-un loc special amenajat.

Din 1994, de când se duce o evidență clară și transparentă a activității de geniu, specialiștii din unitățile Armatei Naționale au intervenit prompt în cadrul a 99 de misiuni de deminare la Răscăieți, identificând și neutralizând în această localitate în total 48451 de obiecte explozive. Dintre acestea, 48338 au fost depistate în perioada anilor 2020-2023, cele mai multe fiind cartușe de calibru 7,62 mm.

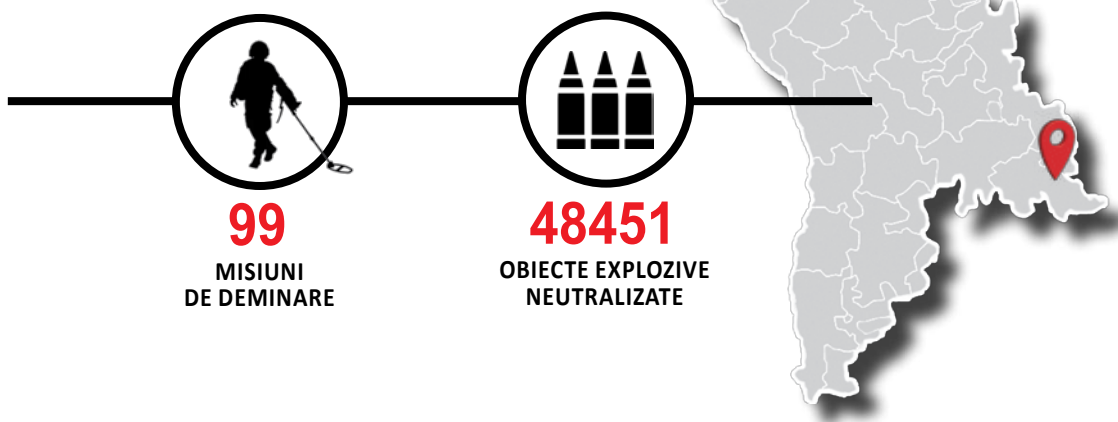
Totodată, statistica arată că în perioada 1995-1998, 2001-2004, 2014 și 2024 intervenția geniștilor în Răscăieți nu a fost solicitată.

În contextul în care localitatea este în atenția geniștilor militari, aceștia vin cu un apel către populație, îndemnându-i pe cetățeni să fie extrem de precauți atunci când descoperă obiecte explozive în timpul lucrărilor agricole sau de construcție. Aceștia au oferit o serie de recomandări în astfel de situații, care includ:

- ! **Anunțarea imediată a autorităților prin apelul de urgență 112.**
- ! **Marcarea locului unde a fost depistat obiectul exploziv.**
- ! **Evitarea contactului direct prin atingere sau folosirea altor obiecte.**
- ! **Abținerea de la lovirea sau mișcarea obiectului depistat, fie că acesta este îngropat sau la suprafață.**

Căpitan Natalia ANDRONACHI

Răscăieții Noi, Ștefan Vodă (1994-2025)

ARMATA NAȚIONALĂ, DOTATĂ CU HMMWV-URI DE ULTIMĂ GENERAȚIE

29 de vehicule blindate de tip HMMWV au fost oferite Armatei Naționale ale Republicii Moldova prin intermediul Programului de asistență externă FMF (Foreign Military Financing) al SUA. Asistența vine în contextul consolidării capacităților de apărare ale Republicii Moldova.

Unitățile de tehnică, care valorează 8,9 milioane de dolari, au fost produse în anul 2024 și au fost livrate Armatei Naționale pe parcursul lunii ianuarie curent.

Ministrul apărării, Anatolie Nosatii, a subliniat importanța acestei livrări, declarând că „vehiculele blindate de tip HMMWV sunt o dovadă a eforturilor noastre comune de a întări apărarea națională. Cooperarea dintre instituțiile de apărare ale Republicii Moldova și SUA este esențială pentru asigurarea păcii și securității în regiune”.

HMMWV-urile oferă militarilor protecție balistică antischișă, antiglonț și antiexplozie. Este dotată cu stație radio, este modernă și este capabilă să intervină în orice misiune. Aceasta poate fi desantată cu sisteme speciale de parașutări, unde mobilitatea crește de mii de ori.

Tehnica de ultimă generație este dotată cu **CUTIE AUTOMATĂ ÎN PATRU TREPTE**, motor de

190
CAI PUTERE

SISTEM DE AER
CONDIȚIONAT

Mașinile de luptă sunt la **A TREIA GENERAȚIE** și pot transporta câte

4 MILITARI
pe teren accidentat,
dar și pe autostradă

cu o **VITEZĂ**
de până la
113 km/h.

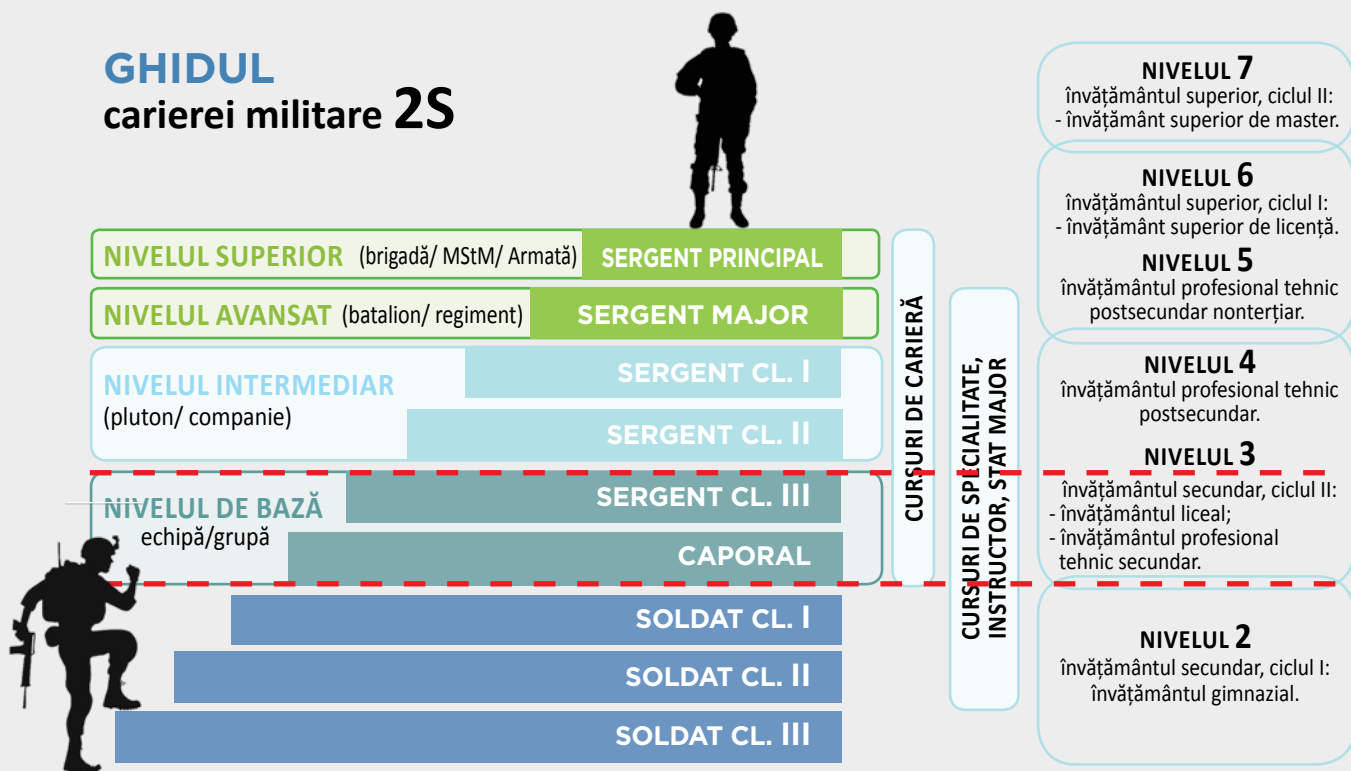

PAS CU PAS - CARIERA MILITARĂ

PIRAMIDA CARIEREI MILITARE PENTRU SOLDAȚI ȘI SERGENȚI sau până unde poate avansa un soldat în Armata Națională?

Peste 200 de soldați și sergenți au fost pregătiți la diverse forme de instruire pe parcursul anului 2024. În contextul colaborării cu partenerii externi, jumătate dintre ei au beneficiat de instruire internațională în România, Elveția, Statele Unite ale Americii, Germania, Estonia, Lituania și Cehia. Acest fapt demonstrează că militarii Armatei Naționale sunt într-o continuă perfecționare și dezvoltare, datorită cursurilor de carieră și a celor de calificare. În ediția curentă, ne propunem să abordăm „piramida” carierei militare pentru categoria de soldați și sergenți.

GHIDUL carierei militare 2S

La baza piramidei avem gradul de soldat clasa III, care se oferă tinerilor recent încorporați în serviciul militar în termen și pe contract. După cursul de inițiere de 6 săptămâni, militarii în termen urmează pregătirea de specialitate și un ciclu de instruire în cadrul unității militare, iar cei mai buni sunt avansați până la soldat clasa II și chiar soldat clasa I.

Astfel, un tânăr poate crește profesional pe scara ierarhică de la gradul de soldat clasa III până la cel de sergent principal trecând prin mai multe etape indispensabile. În conformitate cu „Ghidul carierei militare”, cursurile de carieră sunt obligatorii pentru promovarea în anumite funcții militare, iar cele de calificare oferă plusvaloare dosarului personal.

La baza piramidei avem gradul de soldat clasa III, care se oferă tinerilor recent încorporați în serviciul militar în termen și pe contract. După cursul de inițiere de 6 săptămâni, militarii în termen urmează pregătirea de specialitate și un ciclu de instruire în cadrul unității militare, iar cei mai buni sunt avansați până la soldat clasa II și chiar soldat clasa I.

Un an mai târziu, pentru a trece la categoria de sergenți, la gradul de caporal, și ulterior peste doi ani - la sergent clasa III, angajatul eligibil este obligat să urmeze Cursul de bază lideri pentru sergenți (nivelul 1) care se desfășoară de două ori pe an atât în Republica Moldova, cât și în România. Pe lângă acesta, cadrele militare urmează și cursuri de specializare destinate completării pregătirii de bază, care de regulă, asigură formarea deprinderilor și obținerea competențelor necesare pentru o arie restrânsă de activitate, specifică armelor/serviciilor, domeniilor funcționale sau specialităților corespunzătoare acestora. Aici vorbim despre Cursurile de specializare în armă din țară, dar și din statele partenere și respectiv, Cursul intensiv de bază de studiere a limbilor străine (STANAG 1111). Aceștia pot deține funcții de conducere la nivel de echipă/grupă.

Pentru a fi promovați în următoarea treaptă (la sergent clasa II și ulterior sergent clasa I, cu o distanță de trei ani între ele), candidatul urmează Cursul intermediar lideri pentru sergenți (nivelul 2), organizat în Centrul de instruire a sergenților din cadrul Academiei Militare „Alexandru cel Bun”, dar și în Elveția. Durata cursului este de până la două luni și are ca scop instruirea și perfecționarea sergenților Armatei Naționale, capabili să îndeplinească sarcini complexe în conformitate cu responsabilitățile lor.

După alți trei ani de serviciu în armată, pentru a accede la gradul de sergent-major, militarul trebuie să urmeze Cursul avansat lideri pentru sergenți (nivelul 3), care, la fel, se organizează atât în țară, cât și peste hotare. Aceștia pot fi numiți la funcții de conducere în cadrul companiei/batalionului. Iar din cursurile de specializare fac parte cele avansate în armă/gen de armă și Cursul intensiv intermediar de studiere a limbilor străine (STANAG 2222).

După o altă perioadă de trei ani de serviciu militar și absolvind cu succes Cursul superior lideri pentru sergenți (nivelul 4), angajatul poate avansa la poziția de sergent principal, acesta fiind apogeul carierei pentru categoria de soldați și sergenți. Militarii Armatei Naționale sunt instruiți la una dintre instituții:

Colegiul Baltic de Apărare din Estonia, Centrul Național de Instruire Permanentă din România, și respectiv, la Academia de Sergenți Majori din SUA. Aceste cursuri le oferă candidaților oportunitatea de a ocupa funcții de sergent principal al brigăzii, al Școlii de sergenți, al Marelui Stat Major și al Armatei Naționale. Pentru a urma programele susmenționate, sergentul trebuie să posede la perfecție limba engleză, oportunitate oferită de Cursul avansat de studiere a limbii străine (STANAG 3232). Un alt criteriu obligatoriu este deținerea studiilor superioare sau profesional-tehnice pentru a fi promovat.

Iar cum poate un sergent să avanseze la gradul de ofițer, vă vom relata în edițiile următoare ale revistei noastre.

Locotenent major Tatiana BARIȚCHII

FURTUNA - UN TÂNĂR CALM ȘI ECHILIBRAT, CU ASPIRAȚII MARI

De opt luni de zile, soldatul clasa III Daniel Furtuna se află în serviciul militar, în subunitatea de poliție militară a Regimentului de Stat Major „General de brigadă Nicolae Petrică”. A renunțat la viața cotidiană din Franța, unde își găsisese anterior un loc de muncă bine plătit și s-a întors acasă pentru a îmbrățișa disciplina și rigorile armatei. Această alegere a fost una personală, bazată pe valori și tradiții din familie.

Viața în armată reprezintă, fără dubii, un contrast izbitor față de existența civilă. Regimul bine structurat și disciplina strictă au devenit parte integrantă a rutinei lui Daniel. „Deșteptarea nu mai are rost să fie anunțată, iar asta datorită rânduielilor pe care le-am învățat aici”, a mărturisit el, subliniind cum aceste reguli l-au ajutat să se adapteze rapid la noul său mediu. În ciuda provocărilor, soldatul găsește confort în camaraderia cu colegii săi, formând o adevărată familie în cadrul unității.

Întrebat ce l-a marcat pe durata serviciului militar în termen, tânărul a menționat despre tragerile de foc în poligonul de la Dănceni. „Am tras pentru prima dată cu pistolul mitralieră, un moment plin de adrenalină. Din 8 ținte, am reușit să nimeresc 3 sau 4”, își amintește el, zâmbind cu satisfacție. Întâlnirile cu oficialitățile militare, interacțiunile și discuțiile frecvente cu ministrul apărării, Anatolie Nosatii, atunci când este de serviciu la Punctul de control și trecere al instituției au adăugat plus de mândrie și onoare acestei experiențe.

Daniel nu pune la îndoială decizia de a îndeplini serviciul militar în termen. Dimpotrivă, se mândrește cu alegerea sa. „Celor care doresc o carieră militară le recomand să se informeze bine și să fie pregătiți pentru provocările care vin”, spune el, subliniind importanța disciplinei și a pregătirii fizice. Chiar și în timpul liber Daniel tot de inventarul militar este preocupat, demonstrând astfel devotament față de îndatoririle sale.

Privind înapoi la parcursul său, Daniel reflectă la impactul pe care l-a avut această experiență militară asupra sa. „Am crescut, m-am maturizat, iar oamenii mă privesc acum cu mai mult respect”, recunoaște el. Deși numele său de familie, Furtuna, ar putea sugera tumult și agitație, Daniel este, de fapt, un tânăr calm și echilibrat, cu vise mari și aspirații pentru viitor.

Soldatul Daniel Furtuna are convingerea și exemplul necesar că uneori, alegerile potrivite pot duce la cele mai împlinoare experiențe. Cu fiecare zi ce trece, el continuă să își scrie propria poveste - una de curaj, disciplină și camaraderie, inspirându-i pe cei din jur să îndrăznească să își urmeze visurile, indiferent de ce ne rezervă viața.

Căpitan Natalia ANDRONACHI

DRUMURILE DIFICILE DUC CĂTRE CELE MAI FRUMOASE DESTINAȚII

În Armata Națională există multe istorii de succes ce trebuie relatate. Mulți tineri, alegând vocația militară, o urmează cu determinare ani la rând. Dacă ar lua-o de la capăt, sergentul major Serghei Scrob, tehnician de meserie, spune că ar alege tot armata. Cu o activitate de peste 20 ani în cadrul Brigăzii de infanterie motorizată „Ștefan cel Mare”, militarul își dorește să facă parte în continuare din aceeași unitate, în acel colectiv extraordinar de la conducere până la colegi.

Sergentul major Scrob zice că deși implică mult efort fizic, meseria sa nu este dificilă. A ales cariera militară urmând exemplul fratelui său geamăn. Activitatea sa principală este reparația tehnicii auto, de la camioane până la vehicule militare de diferit tip. La fel, dânsul este responsabil de instruirea efectivului în utilizarea și întreținerea tehnicii militare. „Am ales funcția de tehnician în cadrul Armatei Naționale deoarece am fost mereu impresionat de detalii și de conducerea unităților auto. O provocare în cadrul activității mele este

lipsa furnizorilor de piese la tehnica veche din dotare”, zice Scrob, menționând totodată că procesul de modernizare a instituției de apărare a adus cu sine și tehnică performantă.

Sergentul major Serghei Scrob a participat în misiunea de menținere a păcii KFOR, dar și în Forțele Mixte de Menținere a Păcii în Zona de Securitate a Republicii Moldova. La fel, a participat la cursuri de specialitate în România, de unde s-a întors cu un bagaj vast de cunoștințe pe care le aplică acum.

„Pentru a deveni un mecanic sau tehnician bun trebuie să deții cel puțin studii de lăcătuș, să fii disciplinat, să ai interes pentru tehnică și să urmezi anumiți pași de instruire. Chiar îi încurajez pe tineri să urmeze această cale și să îmbrățișeze profesia de tehnician în Armata Națională, deoarece drumurile dificile duc către cele mai frumoase destinații”, își încheie gândul sergentul major Serghei Scrob.

Locotenent Sorina FEDORIȘIN

PRESTANȚĂ DE PACIFICATOR ÎN REALITATEA SUDANULUI DE SUD

Acasă sau la mii de kilometri de țară, diminețile îmi sunt la fel de matinale. De obicei, mă trezesc între 6:00-7:00. Pregătirile sunt esențiale, dar și provocatoare. Mă asigur că echipamentul meu este complet și funcțional. Încep cu cel de comunicație – radio, verific automobilul de patrulare, îmi pregătesc proviziile suficiente de apă, hrană și un kit medical de prim ajutor, care poate fi necesar în cazul unui incident. În Sudanul de Sud acum e sezonul secetos, iar din luna noiembrie a anului trecut nu a mai plouat, temperatura fiind de 38-40 C°. În asemenea condiții, apa nu lipsește din bagajul meu.

În ajunul misiunii, alături de colegul meu, particip la un briefing privind detaliile patrului. Acestea pot fi individuale, integrate (în convoi cu participarea altor subiecți ai misiunii precum poliția, reprezentanți de la diverse ONG-uri, etc.) sau patrulări în alte zone greu accesibile, în care elicopterul rămâ-

ne a fi unicul mijloc de transport. Observația și colectarea de informații sunt principalele activități care îmi revin, având ca scop monitorizarea mișcărilor grupurilor armate, conflictele locale sau activitățile de grupuri ce pot destabiliza regiunea (furtul de bovine, recrutarea copiilor, conflictele armate între triburi, tâlhării asupra populației locale, etc.).

Observatorii nu doar urmăresc, ci trebuie să și înțeleagă factorii care contribuie la provocarea violenței, alimentarea conflictelor, nevoilor sau frustrărilor existente la nivel local.

Uneori suntem acolo doar pentru a ne asigura că nu există escaladări ale violenței, iar alteori trebuie să intervenim verbal pentru a media conflictele între grupuri locale sau să protejăm civilii prinși în mijlocul acestora. Este o senzație complexă și greu de descris. Pe de o parte, simți adrenalină – nu știi niciodată ce te așteaptă după următoarea colină sau intersecție. Trebuie să fii extrem de atent la tot ce se întâmplă în jur: sunete, mișcări, atitudini ale localnicilor... La început, este o tensiune constantă – inima bate mai repede, mintea este activă și analizează fiecare detaliu. Sunt momente în care simți pericolul, dar trebuie să rămâi calm. Pe de altă parte, în acele momente realizezi și cât de importantă este munca ta – ești ochii și urechile celor care pot preveni violența înainte ca aceasta să izbucnească. Este o responsabilitate grea, totodată, și o oportunitate de a influența situația într-un mod pozitiv. De ceva timp, a fost introdusă o patrulare specifică, unde participă doar femeile în calitate de observatori militari, pentru a discuta cu femeile locale despre abuz, violență domestică și sexuală. De multe ori, acestea se întâlnesc cu lideri locali, forțe de securitate sau organizații umanitare pentru a face schimb de informații și a înțelege situația reală din teren. La revenire, echipa raportează în detalii despre cele observate: mișcări de trupe, starea populației civile sau orice incident suspect.

Cea mai mare provocare rămâne, fără dubii, menținerea echilibrului dintre imparțialitate și empatie. În fiecare zi, întâlnesc oameni care trăiesc în condiții extrem de dificile. În sate, am cunoscut familii terorizate de grupuri armate, iar poveștile lor sunt copleșitoare. Este extrem de greu să nu te lași afectat. În același timp, trebuie să rămâi un observator imparțial, să colectezi informațiile fără sentimente. Stresul este o parte inevitabilă în astfel de misiuni, dar am învățat să-l controlez. În asemenea momente, sprijinul echipei este esențial. Suntem foarte apropiați, ne susținem reciproc, iar uneori și o conversație scurtă la sfârșitul zilei poate face minuni. Menținerea unui program zilnic mă ajută să rămân concentrată. Pe lângă funcția de observator militar, aici mai suntem repartizați în celule G1-G9, mie revenindu-mi responsabilitățile din G1.

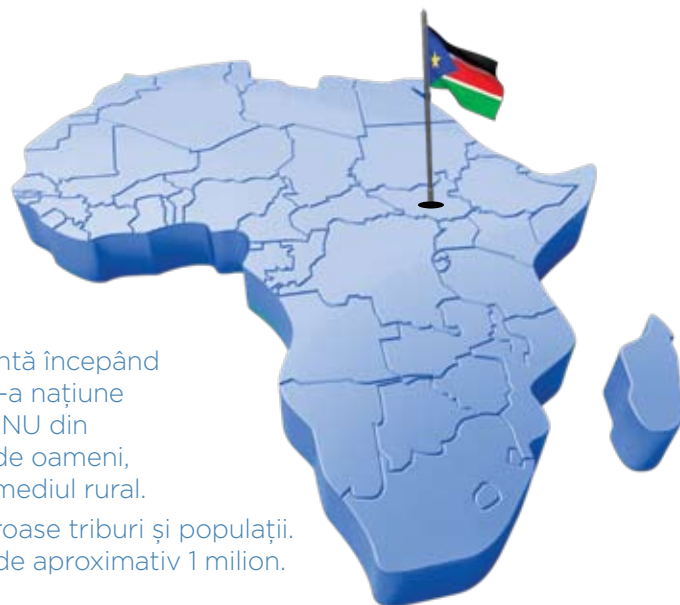
O zi grea de lucru o închei cu câteva pagini de carte, muzică de suflet sau un film bun – oricât de simplu ar părea, aceste

momente de relaxare mă ajută. La fel, evenimentele sociale cu tematică diferită ne oferă posibilitatea să interacționăm și să legăm prietenii cu oameni din întreaga lume.

Una dintre cele mai importante lecții învățate aici este puterea unei echipe. Cu toate că suntem în locuri periculoase, iar fiecare zi aduce provocări, în echipă facem față tuturor dificultăților. Deși sunt puține situații pe care le poate controla un observator militar în astfel de misiuni, întotdeauna amprenta sa rămâne vizibilă. O vorbă bună, o intervenție rapidă, o informație corectă pot salva vieți. În ciuda tuturor dificultăților, misiunea noastră are un scop esențial – să aducem speranță și stabilitate acolo unde lipsește... și asta face diferența.

Aici, în Africa, am înțeles cât de mult iubesc locul unde m-am născut și viața frumoasă de acasă.

Căpitan Natalia DARII

NOTA BENE

Sudanul de Sud este o țară din Africa, independentă începând cu 9 iulie 2011, având capitala la Juba. Este a 193-a națiune recunoscută de ONU și al 54-lea stat membru al ONU din Africa. Are o populație de aproximativ 11 milioane de oameni, majoritatea creștină, care trăiește predominant în mediul rural.

Populația este una eterogenă, compusă din numeroase triburi și populații. Tribul Dinka este cel mai numeros, cu o populație de aproximativ 1 milion. Alte triburi mari sunt Shilluk, Nuer, Acholi, Lothu.

Această regiune, având o economie de subzistență, a fost afectată de război, fapt care a condus la o neglijare a dezvoltării infrastructurii.

DRUMUL SPRE EPOLEȚI CĂLIT ÎN POLIGOANELE GRECIEI

Din dorința de a acumula experiențe academice valoroase în cadrul unei comunități internaționale pe care să le implementeze apoi acasă, tot mai mulți studenți ai Academiei Militare „Alexandru cel Bun” îndrăznesc cutezanța pentru orizonturi mai largi. Actualmente, patru tineri își desfășoară studiile de licență în instituții cu renume din Republica Elenă. Printre ei se numără și Anastasia Șeremet, prima studentă militară din Republica Moldova admisă la Academia Forțelor Terestre din Grecia. După un an de studii militare în care a însușit cursul de bază a limbii elene, Anastasia Șeremet se declară mulțumită de alegerea făcută. *„Cariera militară nu este doar despre uniformă, ci despre dedicare, curaj și dorința de a servi unui scop comun. Provocările pe care le-am întâlnit în primul an de studii mă ajută să-mi formez caracterul, iar disciplina și valorile învățate îmi vor fi utile pentru întreaga viață. Consider că fiecare pas înainte este o victorie, iar succesul vine prin perseverență și unitate”.*

Perioada de adaptare la viața de student militar internațional a fost pe cât de captivantă, pe atât de solicitantă, subliniază Anastasia. Totuși, aceasta a menționat că în tot acest timp, a perceput distanța nu doar ca pe o noțiune geografică, ci și emoțională, întrucât dorul de casă și cei dragi rămâne a fi cel mai greu de suportat. *„Unul dintre momentele dificile în acest prim an de studii a fost depărțarea de cei dragi. Lipsa lor, în special, în momentele de epuizare, mi-a făcut dorul greu de suportat. Am depășit aceste stări cu susținerea și sprijinul necondiționat al familiei”,* ne împărtășește ea.

Tânăra crede cu fermitate că disciplina și gestionarea eficientă a timpului sunt esențiale pentru a menține un echilibru perfect în plan profesional și personal. *„Studiile în cadrul*

academiei mă pregătesc temeinic pentru viitoarea carieră de ofițer, printr-o combinație de pregătire teoretică și practică. Activitățile desfășurate în teren îmi oferă o experiență reală în formarea mea profesională. Aici învățăm tehnici și strategii, cum să facem față provocărilor, dar și să lucrăm eficient în echipă”. Această instituție de învățământ militar superior oferă studenților internaționali nu doar pregătire teoretică solidă, ci și instruire practice în teren. *„În primul an de studii, am avut parte de un antrenament intens în poligon timp de o lună, în condiții dificile la +35° C, echipată complet și având arma la dispoziție. A fost o experiență provocatoare. Nu aveam telefoane, dar nici și posibilitatea de a petrece timp liber în weekend”,* subliniază Anastasia.

Pe lângă calitățile intelectuale pe care le posedă, studenta se remarcă și prin tenacitatea manifestată în realizarea scopului său, parte a visului adolescentin de a purta mult râvnii epoleți de ofițer. *„Din aceste exerciții în teren învățăm importanța rezistenței fizice și psihologice, dar și cum să îți gestionezi eficient resursele în condiții de stres. Am realizat cât de importantă este disciplina și cum îți forțezi limitele să devii mai puternic, mai concentrat și mai responsabil. Acum suntem la etapa când începem instruirea în poligon pe timp de iarnă, unde ne vom pregăti temeinic în condiții de câmp”,* încheie aceasta, pe o notă plină de optimism.

În viitor, Anastasia Șeremet aspiră să își asume roluri de conducere și să contribuie la dezvoltarea Armatei Naționale. Susține că atât relația care a format-o cu colegii din alte țări, cât și diversitatea culturală este o oportunitate de a învăța și de a-și extinde perspectivele, apreciind, totodată, șansa de a împărtăși experiențe și de a învăța unii de la alții.

” Cariera militară nu este doar despre uniformă, ci despre dedicare, curaj și dorința de a servi unui scop comun. Provocările pe care le-am întâlnit în primul an de studii mă ajută să-mi formez caracterul, iar disciplina și valorile învățate îmi vor fi utile pentru întreaga viață. Consider că fiecare pas înainte este o victorie, iar succesul vine prin perseverență și unitate”.

Începând cu 1995, Armata Națională beneficiază de burse la studii universitare de licență și cursuri de dezvoltare profesională a efectivului în cadrul instituțiilor de învățământ în domeniul militariei din Republica Elenă. De-a lungul anilor și până în prezent, circa

62 de militari moldoveni au beneficiat de diverse programe. Astfel,

24 de ofițeri au absolvit studii universitare de licență la Academia Forțelor Terestre și Academia Forțelor Aeriene, iar

38 de militari au fost instruiți în cadrul mai multor cursuri de dezvoltare profesională.

Totodată, în 2025, un absolvent al Academiei Forțelor Terestre din Republica Elenă, promoția anului 2015, urmează să desfășoare un curs de specialitate la Colegiul de Război - „Hellenic Army War College”.

Academia Forțelor Terestre din Republica Elenă a fost fondată acum aproape 200 de ani și este una dintre cele mai vechi și prestigioase instituții de învățământ militar superior din regiune. Este cunoscută pentru rigurozitatea și standardele sale înalte de calitate. Studiile la această instituție sunt exigente, având ca scop pregătirea ofițerilor pentru diverse responsabilități și misiuni. Academia a început să admită femei din 1982, deziderat promovat până în prezent.

*Locotenent major
Ludmila SOLOMON*

TESTUL SIGURANȚEI MUNIȚIILOR

Armata Națională dispune de un laborator unic pentru țara noastră

Stiați că Armata Națională deține un laborator care desfășoară controlul practic al componentelor munițiilor din dotarea Armatei Naționale, prin testarea chimică a acestora?

Acest laborator este unic în Republica Moldova. În procesul de instruire practică, acesta desfășoară activități de colaborare și schimb de experiență cu laboratoarele existente în cadrul Ministerului Afacerilor Interne. La nivel internațional, cooperează cu laboratoarele din Austria, Bosnia și Herțegovina, precum și din România.

Potrivit maiorului Ghenadie Melnic, șeful Secției testării muniții și metrologiei din cadrul Centrului armament și muniții al Armatei Naționale, scopul principal al laboratorului este menținerea controlului asupra componentelor munițiilor, în vederea prevenirii exploziilor necontrolate în procesul de exploatare a acestora. „Activitatea zilnică a acestuia este pe cât de complexă, pe atât de importantă. Permanent avem probe noi, care ne oferă informații, de asemenea, noi. Le înregistrăm, conducându-ne de documentele de directivă și cele internaționale, precum AOP-urile”.

Specialistul a precizat că procesul de testare a propergolului (conform DEX: amestec de substanțe capabil de reacții chimice puternic exoterme), implică mai multe etape, de la colectarea din depozite sau poligoane de tragere, transportarea acestora în condiții speciale, până la analiza stabilității chimice a propergolilor și determinarea duratei de viață a muniției. Aceste testări sunt realizate cu ajutorul unor echipamente performante, precum cromatografia de lichide de înaltă performanță (HPLC) și kit-ul mobil QPAK-13, care

permit testarea atât în laborator, cât și în teren. „Odată înregistrat în documentele de evidență ale secției, este pregătit în laboratorul staționar pentru a fi supusă testărilor. Cu ajutorul dispozitivelor de îmbătrânire artificială, avem posibilitatea să simulăm degradarea accelerată a materialelor supuse testării, prin supraîncălzire. Acest proces ne indică durata de viață a propergolului și sensibilitatea acestuia. După realizarea a 3-4 teste, în funcție de rezultat, muniția poate fi redistribuită pentru păstrare, folosită în procesul de instruire sau în funcție de starea acesteia, prezentată spre casare, conform cerințelor documentelor de directivă în vigoare”.

Pentru a activa în acest domeniu, personalul laboratorului trebuie să urmeze cursuri specializate, studiind structura și comportamentul propergolilor din componența munițiilor, riscurile și tehnicile de testare a acestora. Întrucât mediul de lucru este unul destul de periculos, siguranța rămâne prioritară. Din acest motiv, specialiștii sunt echipați corespunzător și urmează reguli stricte în manipularea propergolului. „Echipa noastră a fost instruită și ghidată de experți din Austria în domeniul testării fizico-chimice. Fiecare persoană angajată în laborator este obligată să parcurgă toate cursurile de bază din domeniu, organizate în cadrul Centrului de armament și muniții”.

Laboratorul de testare a munițiilor din cadrul Centrului de armament și muniții al Armatei Naționale reprezintă instituția care are un rol fundamental în verificarea stabilității și calității propergolilor din componența munițiilor.

Steluța MOSCALCIUC

Etapa 4: Determinarea hanei

- Pentru a determina hana (cantitatea de substanță activă) dintr-o muniție se utilizează metoda cromatografică de lichide de înaltă performanță (HPLC).
- La această etapă se determină cantitatea de substanță activă dintr-o muniție.
- O cantitate mică de substanță activă este necesară pentru a realiza analiza.
- Se alege un produs de referință (standard) care conține o cantitate cunoscută de substanță activă.
- După ce s-a ales produsul de referință, se realizează analiza cromatografică.
- Dacă rezultatul analizei este de natură vizuală, se realizează o analiză suplimentară folosind metoda cromatografică de lichide de înaltă performanță (HPLC).
- După stabilirea hanei muniției, se aplică metoda cromatografică în următoarea etapă.

Îmbătrânirea

Etapa 5: Îmbătrânirea

- Fișa de analiză se completează în prezența a 2-3 cu profesori.
- Fișa de analiză se pune în cușor pentru a fi analizată.
- Dacă probele prezintă o durată de viață mică, se realizează o analiză suplimentară folosind metoda cromatografică de lichide de înaltă performanță (HPLC).
- Condițiile de îmbătrânire sunt:
  1. Îmbătrânirea la temperatura de 80°C, 4 zile.
  2. Îmbătrânirea la temperatura de 70°C, 12 zile.
- Probele trebuie să fie prezentate în mod corespunzător după procesul de îmbătrânire.
- Analiza cromatografică în următoarea etapă se realizează după etapa de îmbătrânire.

ARHIVA ARMATEI – ISTORIE MARCATĂ PRIN ACTE OFICIALE

Peste 24 de mii de documente sunt păstrate pe stelajele Arhivei militare a Armatei Naționale, cele mai vechi datând din anul 1944 și conținând informații despre formarea Centrelor militare. Organizate în 90 de fonduri, arhiva include diverse documente care reflectă trecutul armatei, majoritatea fiind ordinele de zi ale comandanților și cele de activitate generală.

Potrivit șefului arhivei, colonel (r) Iurie Recean, fiecare subdiviziune din cadrul Armatei Naționale dispune de un fond propriu pentru păstrarea documentelor importante. Majoritatea dintre ele provin din perioada de după obținerea independenței. „Rolul principal al instituției este gestionarea fondului arhivistic al Armatei Naționale. Toate dosarele sunt catalogate în cele 90 de fonduri, fiecare unitate sau instituție militară având fondul ei separat. Pe lângă aceste ordine, arhiva conține și documentații predate de subunitățile participante la luptele din 1992 pentru apărarea independenței și integrității teritoriale a Republicii Moldova. Printre acestea se numără ordinele comandanților unităților militare din Florești și Cahul, în baza cărora se convocau rezerviștii pentru a fi trimiși pe poziții, listele de distribuire a armamentului, precum și caietele de notițe ale comandanților de companie aflați pe front. De asemenea, arhiva conține lista participanților răniți în timpul luptelor de la Nistru, în 1992”.

” Peste 24 de mii de documente sunt păstrate pe stelajele Arhivei militare a Armatei Naționale, cele mai vechi datând din anul 1944 și conținând informații despre formarea centrelor militare. Organizate în 90 de fonduri, arhiva include diverse documente care reflectă trecutul armatei, majoritatea fiind ordinele de zi ale comandanților și cele de activitate generală.

Cei care doresc să obțină informații din Arhiva militară au două opțiuni: fie să se adreseze la Centrul Militar Teritorial prin intermediul căruia au fost încorporați, fie să trimită o solicitare, directă, prin Poșta Moldovei sau prin poșta electronică a instituției. Cele mai frecvente cereri se referă la accesarea ordinelor de zi. Iurie Recean susține că acestea vin atât din partea Casei Naționale de Asigurări Sociale (CNAS) din Republica Moldova, cât și din străinătate. „De obicei, persoanele care urmează să se pensioneze și au activat în structura de apărare în calitate de militari sau civili, solicită acte confirmative ale stagiului de muncă și documente importante pentru calcularea pensiei. Extrasele privind angajarea și eliberarea din funcție sunt foarte importante pentru stabilirea perioadei de activitate. De asemenea, arhiva păstrează documentele structurilor armatei care au fost desființate, iar foștii angajați pot solicita copii ale documentelor necesare”.

Printre cererile mai rare, specialistul a menționat solicitările din partea avocaților, cum ar fi cele legate de evenimente din timpul celui de-al Doilea Război Mondial. De exemplu, un avocat a cerut informații despre bombardarea unui tren cu refugiați în 1943, unde clientul său și-a pierdut bunicul sau despre decesul unor soldați în timpul războiului. „Din păcate, nu deținem astfel de detalii”, a precizat șeful arhivei Armatei Naționale.

Toate dosarele sunt păstrate în format fizic, iar procesul de digitalizare se preconizează să înceapă cu documentele cele mai deteriorate, inscripțiile cărora abia se mai citesc cu ochiul liber.

Steluța MOSCALCIUC

NOU, MODERN ȘI PATRIOTIC!

**Orchestra Prezidențială
a Republicii Moldova și-a
completat repertoriul cu un
nou marș militar.**

Potrivit căpitanului Ion Corețchi, prim-dirijor al Orchestrei Prezidențiale, marșul vine în contextul promovării tradițiilor militare și a educației militaro-patriotice. Toate marșurile au elemente comune între ele, ca structură și aranjament. Acesta are o linie melodică care se adresează noii generații și își propune să evoce spiritul patriotic, de vitejie și bărbăție.

Marșul a fost realizat de către compozitorul Gheorghe Butuc, aranjor și veteran al orchestrei Armatei Naționale: „Idea a fost și mai înainte, la el se lucra, și mă bucur că acum deja se cântă”.

Noua linie melodică va acompania evenimentele desfășurate în Armata Națională, precum depunerea Jurământului, parade militare, zilele unităților, plecarea în rezervă și altele.

Recent, Orchestra Prezidențială a Republicii Moldova, precum și interpreții Elena Manciu, Natalia Proca și dirijorul Ilie Țucanov, au susținut un concert la Casa radio, unde au adunat zeci de fani.

„Idea a fost și mai înainte, la el se lucra, și mă bucur că acum deja se cântă”.

OFICIUL DE RECRUTARE

Alege să fii **BUCĂTAR** în Armata Națională

*Dacă ești curajos, ambițios, responsabil -
te așteptăm în **ECHIPA NOASTRĂ!***

Echipa redacțională:
locotenent major Tatiana BARIȚCHII
capitan Natalia Andronachi
soldat clasa I Gheorghe VAUC
Teodor IOVU
Steluța MOSCALCIUC
Kateryna RUSSU
Liuba VICOL
Ion VULPE
oasteamoldovei@army.md
tel.: 022-252-045, 022-252-047

Șef Centrul mass-media militară
maior Inga RADVAN
tel. 022-252-252

Secția TV/Radio:
locotenent major Ludmila SOLOMON
locotenent major Igor ROȘCOVAN
locotenent major Mihail ȘAMBRA
locotenent Sorina FEDORIȘIN
tel. 022-252-019

Secția rețele socializare:
locotenent major Andrei GHERVAS
locotenent Diana CODIȚA
tel. 022-252-021

locțiitor șef Centrul mass-media militară
locotenent-colonel Sergiu LECA

„Oastea Moldovei” (Revistă)-
ISSN 1857-3703
„Notograf Prim” SRL
mun. Chișinău, str. M. Sadoveanu 8/3, of. 18
notografprim@gmail.com

Materialele publicate de „OASTEA MOLDOVEI” reflectă opinia autorilor care s-ar putea să nu exprime poziția redacției. Reluările din „OASTEA MOLDOVEI” trebuie să conțină trimerile la sursă.

Vă invităm să ne urmăriți și pe rețelele de socializare:

Centrul Mass-Media Militară

MDArmy

www.army.md

